

คู่มือการพิจารณา อุทธรณ์ คำสั่งทางปกครอง

คำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ คปก.

คำสั่งปฏิเสธไม่รับคำขอ

คำสั่งไม่อนุญาต/ไม่อนุมัติ

คำสั่งเพิกถอนการอนุญาต/อนุมัติ

คำสั่งสิ้นสุดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

คำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

จัดทำโดย

กลุ่มอุทธรณ์ สำนักกฎหมาย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำนำ

สำนักกฎหมายได้จัดทำคู่มือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และผู้ที่สนใจได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเพื่อให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้เกษตรกร/ผู้ยื่นคำขอ/ผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในกระบวนการพิจารณาก่อนออกคำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน และสามารถใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่ และมีการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินหรือใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อตนเห็นว่าคำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นธรรม สำนักกฎหมายจึงศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. และผู้ที่สนใจได้นำไปศึกษาและใช้ประโยชน์ต่อไป

กลุ่มอุทธรณ์

สำนักกฎหมาย ส.ป.ก.

มิถุนายน ๒๕๖๘

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ การตรวจสอบคำอุทธรณ์	๑
การแจ้งเตือน	๒
การแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ	๓
การแจ้งผลการพิจารณา การแจ้งสิทธิอุทธรณ์ และการแจ้งสิทธิฟ้องคดี	๔
การส่งหนังสือการแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ แจ้งคำสั่ง แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ และหนังสืออื่น	๔
๒ แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์	๖
แผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๒ (๘)	๗
แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอน หรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖	๘
- การพิจารณาออกคำสั่งปฏิเสธไม่รับคำขอ	๘
- การพิจารณาออกคำสั่งอนุญาต/อนุมัติหรือคำสั่งไม่อนุญาต/อนุมัติ ตามหมวด ๑ หมวด ๒ และหมวด ๓	๙
- การพิจารณาออกคำสั่งเพิกถอนอนุญาต/อนุมัติ	๑๐
- การพิจารณาออกคำสั่งสิ้นสุดสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามข้อ ๓๗ หมวด ๒	๑๑
- การพิจารณาออกคำสั่ง ตามหมวด ๕ ข้อ ๔๘ ข้อ ๕๓/๑ ข้อ และข้อ ๖๒	๑๒

แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้เกษตรกรสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ในที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับ การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖	๑๓
แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการ ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๔
- การพิจารณาอุทธรณ์คำขอใช้ที่ดิน	๑๕
- การพิจารณาอุทธรณ์กรณีเพิกถอนการอนุญาตฯ เนื่องจากฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา	๑๖
แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดที่ดินให้ สถาบันเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๖
- กรณีก่อนอนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๖
- กรณีภายหลังการอนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๗
ภาคผนวก	๑๘

บทที่ ๑ การตรวจสอบคำอุทธรณ์

บทที่ ๑ การตรวจสอบคำอุทธรณ์

เมื่อเกษตรกรหรือผู้ยื่นคำขอ ได้ยื่นคำอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. จังหวัด) ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบว่า เป็นการใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาหรือไม่ ทั้งนี้ การนับระยะเวลาให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ) หากตรวจสอบระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

๑) กรณียื่นอุทธรณ์พ้นกำหนดเวลา ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด สรุปรายข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ปทจ.) พิจารณาออกคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ หากเกษตรกรหรือผู้ยื่นคำขอใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์และเป็นการยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา ให้ ปทจ. พิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ

๒) กรณียื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบ ดังนี้

๑. กระบวนการ ขั้นตอนก่อนออกคำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากส่งผลต่อความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๐๔/๒๕๕๑ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๐๐/๒๕๕๘ และ
๒. คำอุทธรณ์โต้แย้งรับฟังขึ้นหรือไม่ พร้อมทั้งสรุปรายความเห็นเสนอ ปทจ. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ (ชั้นที่หนึ่ง)

ทั้งนี้ การดำเนินการการแจ้งเตือน การแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิซึ่งเป็นกระบวนการขั้นตอนก่อนออกคำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตลอดไปจนถึงการแจ้งสิทธิฟ้องคดีและการแจ้งหนังสือต่าง ๆ ให้ดำเนินการดังนี้

การแจ้งเตือน

การแจ้งเตือนเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ว่าก่อนพิจารณาออกคำสั่งทางปกครอง ส.ป.ก.จังหวัด ต้องดำเนินการแจ้งเตือนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ เพื่อให้ผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากการออกคำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินมีโอกาสแก้ไขเยียวยาหรือปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) กำหนดกระบวนการขั้นตอนการแจ้งเตือนไว้ใน ๒ ระเบียบ ดังนี้

๑. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๖๖ (ระเบียบเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕) ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ว่า กรณีเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดตามข้อ ๗ ของระเบียบเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ ปทจ. มีหนังสือแจ้งเตือนให้เกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๓๔ หากพบว่ายังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้นำข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่รับฟังเป็นที่ยุติแล้วว่ามีกระทำการที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ นำเสนอ ปทจ. เพื่อพิจารณาสั่งให้เกษตรกรสิ้นสุดสิทธิ

๒. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๘ (ระเบียบสถาบันเกษตรกรฯ พ.ศ. ๒๕๕๘) ข้อ ๑๒ กำหนดไว้ว่า กรณีผู้ได้รับอนุญาตกระทำการฝ่าฝืนสิทธิ หน้าที่และการทำประโยชน์ในที่ดิน ให้ ปทจ. มีหนังสือแจ้งเตือนอย่างน้อย ๒ ครั้ง ภายในระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำเตือน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอ คปก. พิจารณาเพิกถอนการอนุญาต

การแจ้งเตือนตามข้อ ๑. และข้อ ๒. ต้องระบุข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ที่ตรวจสอบพบ พร้อมระบุข้อกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจดำเนินการ และแจ้งสิทธิในการจัดทำคำชี้แจงและข้อโต้แย้งตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ โดยกำหนดระยะเวลาอันสมควรเพื่อให้เกษตรกรได้ดำเนินการแก้ไขเยียวยาตามการแจ้งเตือน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ส.ป.ก.จังหวัดต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามการแจ้งเตือนดังกล่าว หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสามารถปฏิบัติตามหนังสือเตือนได้ภายในเวลากำหนดเหตุแห่งการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสุดสิทธิฯ หรือเพิกถอนการอนุญาต แล้วแต่กรณี ย่อมเป็นอันระงับไป กรณีไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนได้โดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ดำเนินการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสุดสิทธิฯ ต่อไป (หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๐๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ และ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๐๑๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗)

การแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ

การพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองที่เป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง ระงับหรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของเกษตรกรหรือผู้ยื่นคำขอ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ดังนั้น ส.ป.ก.จังหวัด ต้องปฏิบัติตามกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ กล่าวคือ ส.ป.ก.จังหวัด ต้องมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๓๕ เพื่อให้กระบวนการ ขั้นตอน เป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ก่อนพิจารณาออกคำสั่งนั้น ๆ

การแจ้งผลการพิจารณา การแจ้งสิทธิอุทธรณ์ และการแจ้งสิทธิฟ้องคดี

ภายหลังที่ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ดำเนินการแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๕๖๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง ในการปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งคำสั่งทางปกครองพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดี เนื่องจากเป็นคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยคณะกรรมการตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๘๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ประกอบ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. กรณี ปทจ. ผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง ในการปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งคำสั่งทางปกครองและแจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้คู่กรณีทราบ ตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๔๘ (หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๒๑๗ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๖) โดยคู่กรณีสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินนั้น โดยยื่นต่อ ปทจ. ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว โดย ปทจ. ต้องดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ (ขั้นที่หนึ่ง) ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ หากไม่เห็นด้วยกับ อุทธรณ์ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนดเวลาดังกล่าว และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ (ขั้นที่สอง) ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับ รายงาน ถ้าหากมีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้มีหนังสือแจ้งผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาวินิจฉัย อุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๕ วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว

การส่งหนังสือการแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ แจ้งคำสั่ง แจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์และหนังสืออื่น

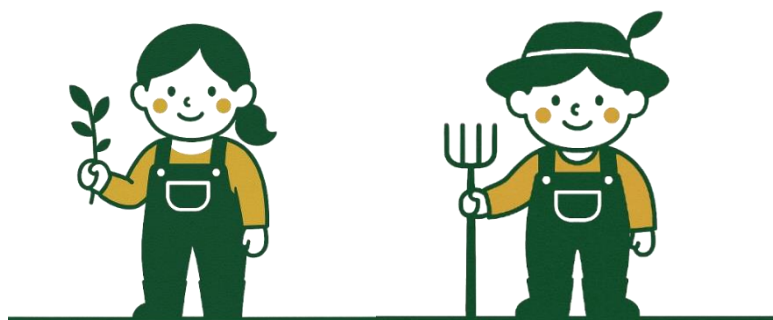

เพื่อให้การส่งหนังสือเตือน หนังสือแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ หนังสือแจ้งคำสั่งของ คปจ. หรือ ปทจ. หนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือหนังสืออื่นใด ซึ่งต้องแจ้งให้เกษตรกรหรือผู้ยื่นคำขอทราบนั้น เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน ส.ป.ก.จังหวัด ต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ใน หมวด ๔ การแจ้ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ตามมาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ เช่นในกรณีดังต่อไปนี้

๑. กรณีนำส่งหนังสือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หากเกษตรกรมีที่อยู่หลายแห่งให้แจ้ง ไปยังภูมิลำเนาปัจจุบัน รวมถึงที่อยู่ตามที่มีการให้กับเจ้าหน้าที่ไว้ (ตรวจสอบข้อมูลทางทะเบียนราษฎร) หรือหากมีบุคคลอื่นเป็นผู้รับหนังสือไว้แทน บุคคลนั้นต้องเป็นผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะและอยู่อาศัยหรือทำงาน ในภูมิลำเนาของเกษตรกรด้วย จึงจะถือว่ามิใช่เป็นการแจ้งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๐๗/๒๕๕๗)

๒. กรณีเจ้าหน้าที่เป็นผู้นำส่งด้วยตนเอง ณ ภูมิลำเนาของผู้รับหนังสือในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนา ให้ส่งแก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว และอยู่อาศัยหรือทำงานในภูมิลำเนาของผู้รับก็ได้ ทั้งนี้ การส่งหนังสือโดยวิธีดังกล่าวนี้ เจ้าหน้าที่ผู้นำส่งหนังสือต้องจัดทำหลักฐานการส่งซึ่งปรากฏรายละเอียดชัดเจนให้ทราบชื่อบุคคลผู้รับหนังสือซึ่งบรรลุนิติภาวะ หรืออยู่อาศัยหรือทำงานในบ้านที่เป็นภูมิลำเนาของผู้รับหนังสือ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๐๐/๒๕๕๘)

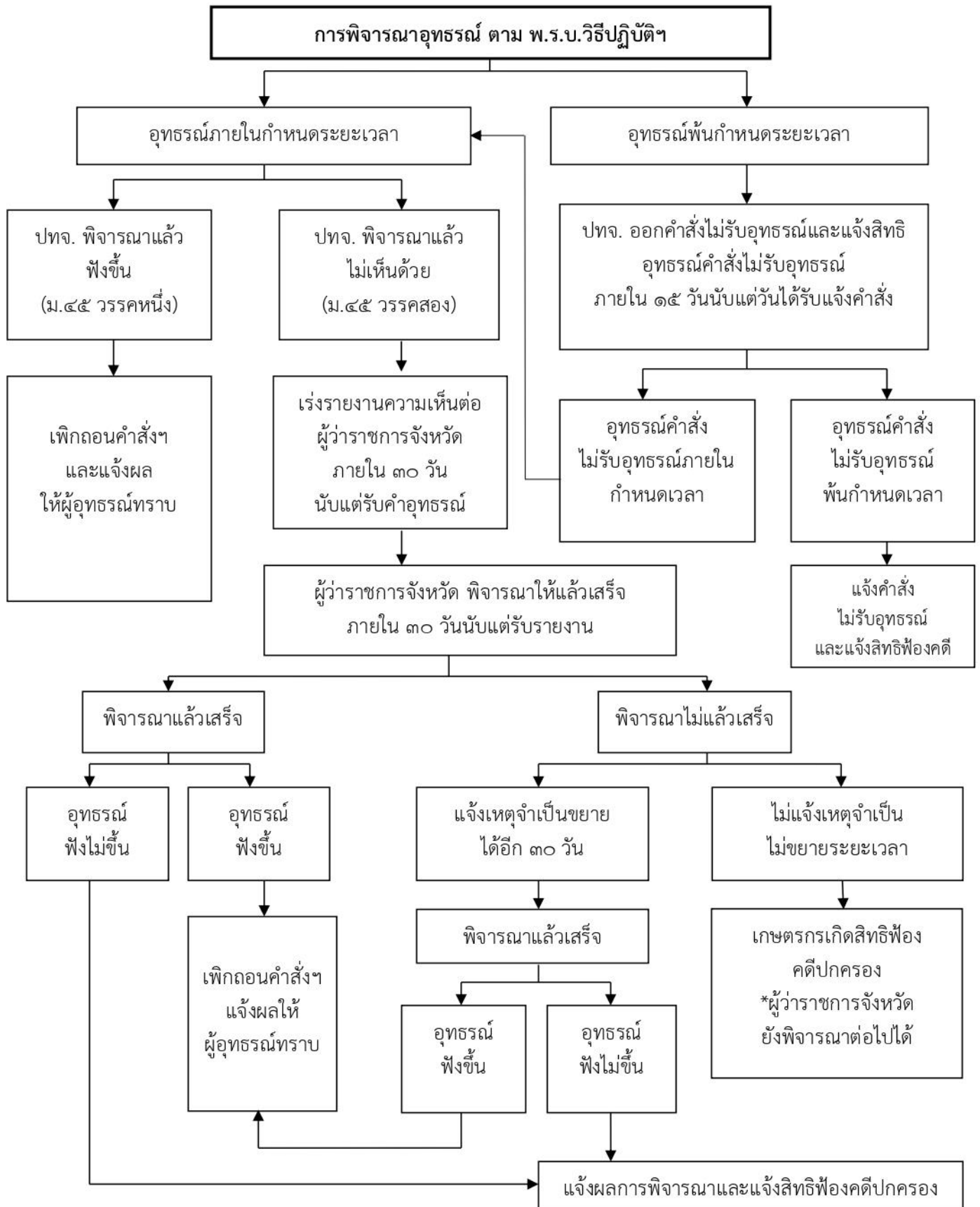
๓. กรณีไม่สามารถส่งหนังสือ หรือในกรณีที่ผู้รับหนังสือไม่ยอมรับ หรือขณะนำไปส่งไม่พบผู้รับ และหากได้ส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่อาศัยหรือทำงานในสถานที่นั้นหรือในกรณีผู้นั้นไม่ยอมรับ หากได้ปิดหนังสือนั้นไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานที่จะเป็นพยานในการปิดหนังสือดังกล่าว ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความใน พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และให้ถ่ายภาพการปิดหนังสือดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน

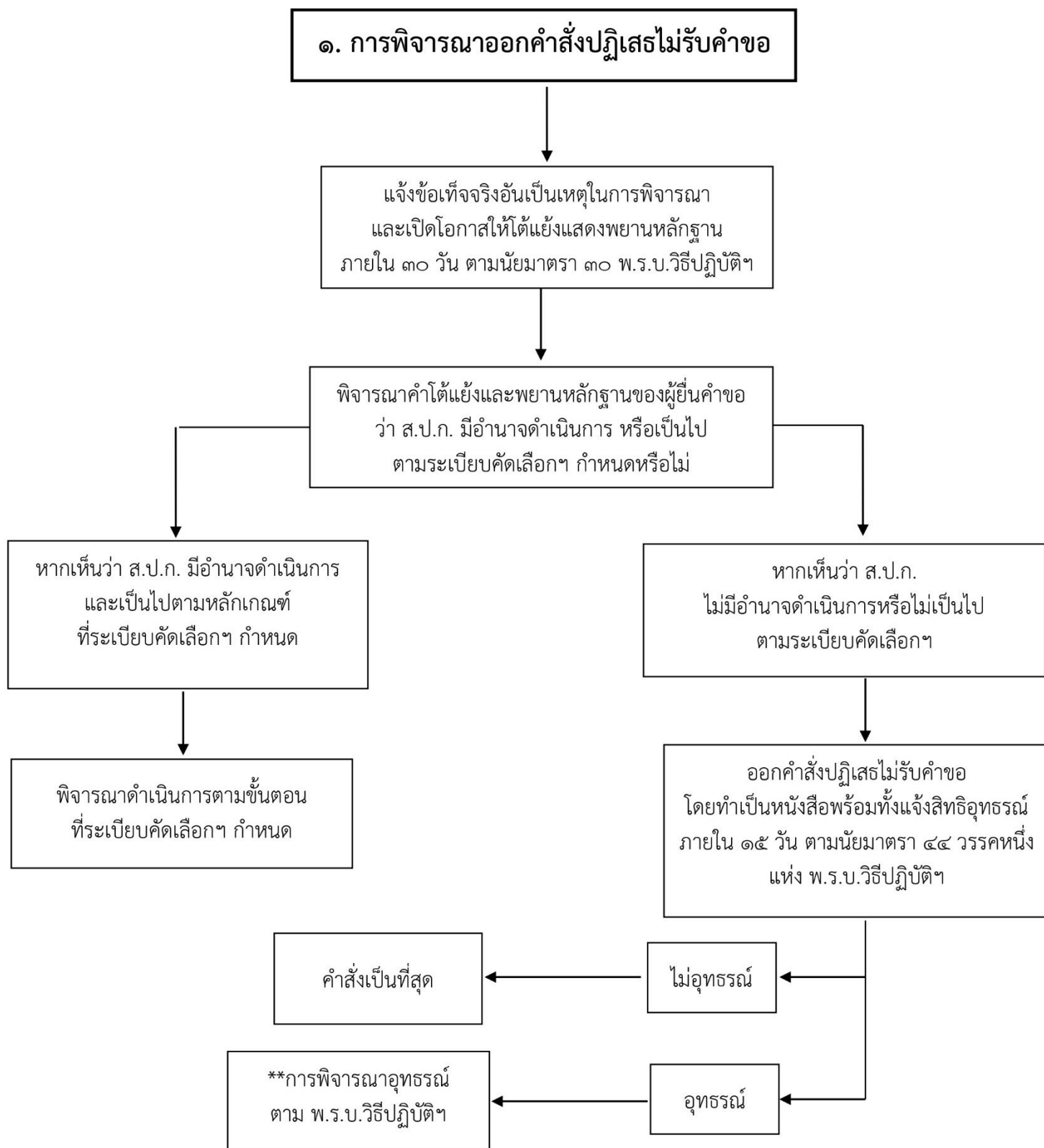
บทที่ ๒ แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์

แผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน
ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
ประกอบกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๒ (๘)

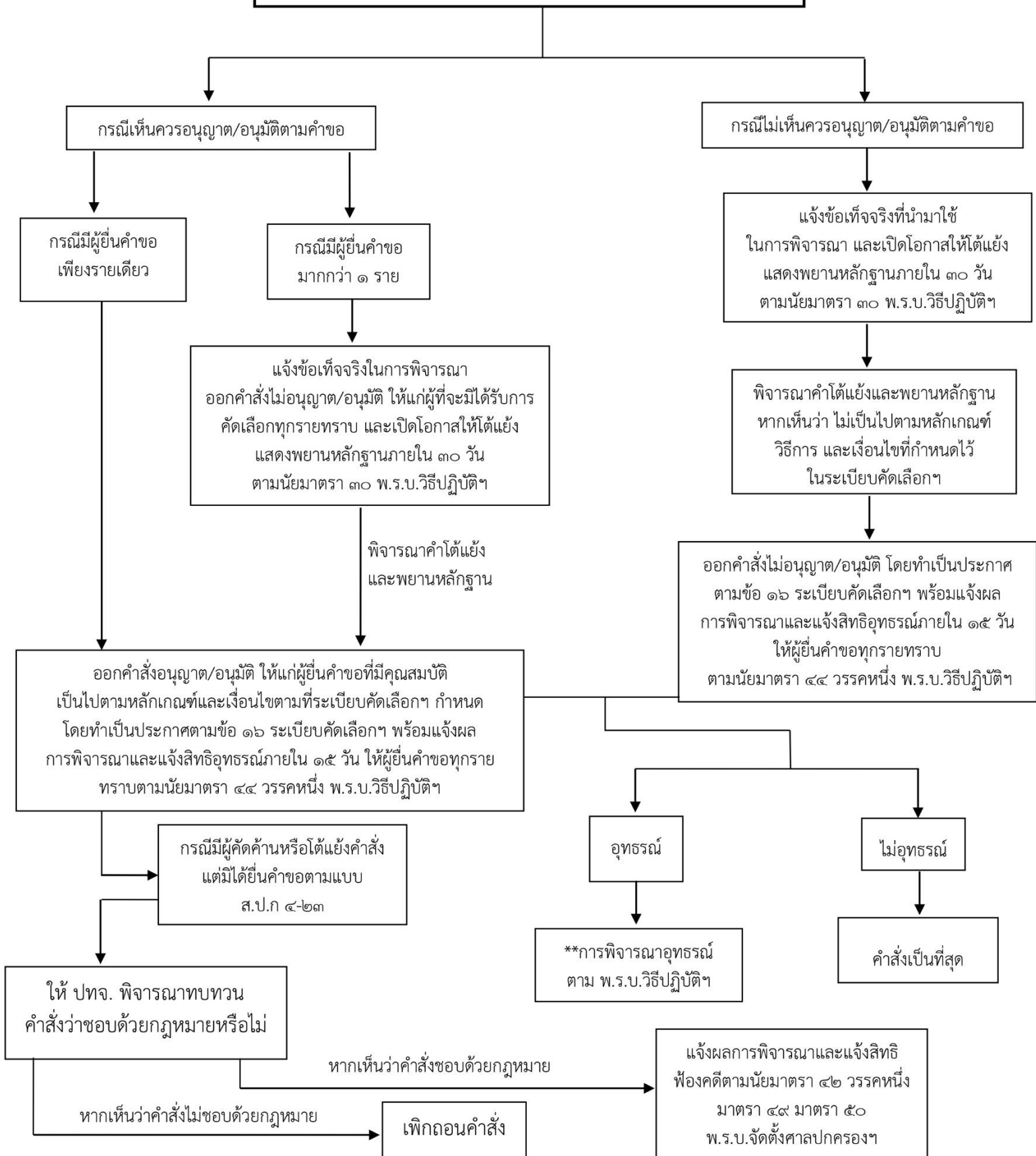

แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

**การพิจารณาอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ปรากฏในแผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

**๒.การพิจารณาออกคำสั่งอนุญาต/อนุมัติ
หรือคำสั่งไม่อนุญาต/อนุมัติ
ตามหมวด ๑ หมวด ๒ และหมวด ๓**

****การพิจารณาอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ปรากฏในแผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์
คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙**

๓.การพิจารณาออกคำสั่งเพิกถอนอนุญาต/อนุมัติ

แจ้งข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุในการพิจารณา
ออกคำสั่งเพิกถอนฯ ให้เกษตรกรทราบ และเปิดโอกาส
ให้ได้แย้งแสดงพยานหลักฐานภายใน ๓๐ วัน
ตามนัยมาตรา ๓๐ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ

พิจารณาคำโต้แย้งและพยานหลักฐานของผู้ยื่นคำขอ
ว่า ส.ป.ก. มีอำนาจดำเนินการ หรือเป็นไป
ตามระเบียบคัดเลือกฯ กำหนดหรือไม่

หากเห็นว่า ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจดำเนินการ
หรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
ที่ระเบียบคัดเลือกฯ กำหนด

ออกคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต/อนุมัติ
โดยทำเป็นหนังสือพร้อมทั้งแจ้งคำสั่ง
และแจ้งสิทธิอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน
ตายนัยมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ

อุทธรณ์

**การพิจารณาอุทธรณ์
ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ

ไม่อุทธรณ์

คำสั่งเป็นที่สุด

หากเห็นว่า ส.ป.ก. มีอำนาจดำเนินการ
และเป็นไปตามหลักเกณฑ์
ที่ระเบียบคัดเลือกฯ กำหนดแล้ว

ยกเลิกกระบวนการ
ออกคำสั่งเพิกถอนฯ

**การพิจารณาอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ปรากฏในแผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์
คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

**๔. การพิจารณาออกคำสั่งสันติธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
ตามข้อ ๓๗ หมวด ๒**

แจ้งข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุในการพิจารณาออกคำสั่งสันติธิการ
ตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ของระเบียบคัดเลือกฯ ให้เกษตรกรทราบ
และเปิดโอกาสให้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานภายใน ๓๐ วัน
ตามนัยมาตรา ๓๐ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ

พิจารณาคำโต้แย้งและพยานหลักฐานของเกษตรกร
ว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ฯ ที่ระเบียบคัดเลือกฯ กำหนดหรือไม่

หากเห็นว่าไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
ที่ระเบียบคัดเลือกฯ กำหนด

หากเห็นว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์
ที่ระเบียบคัดเลือกฯ กำหนดแล้ว

ออกคำสั่งสันติธิการได้รับโอนหรือรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ
การเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อหรือรับการจัดที่ดินแทนที่
แล้วแต่กรณี และมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายใน ๖๐ วัน
โดยทำเป็นหนังสือพร้อมทั้งแจ้งคำสั่งและแจ้งสิทธิอุทธรณ์
ภายใน ๑๕ วัน ตามนัยมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ

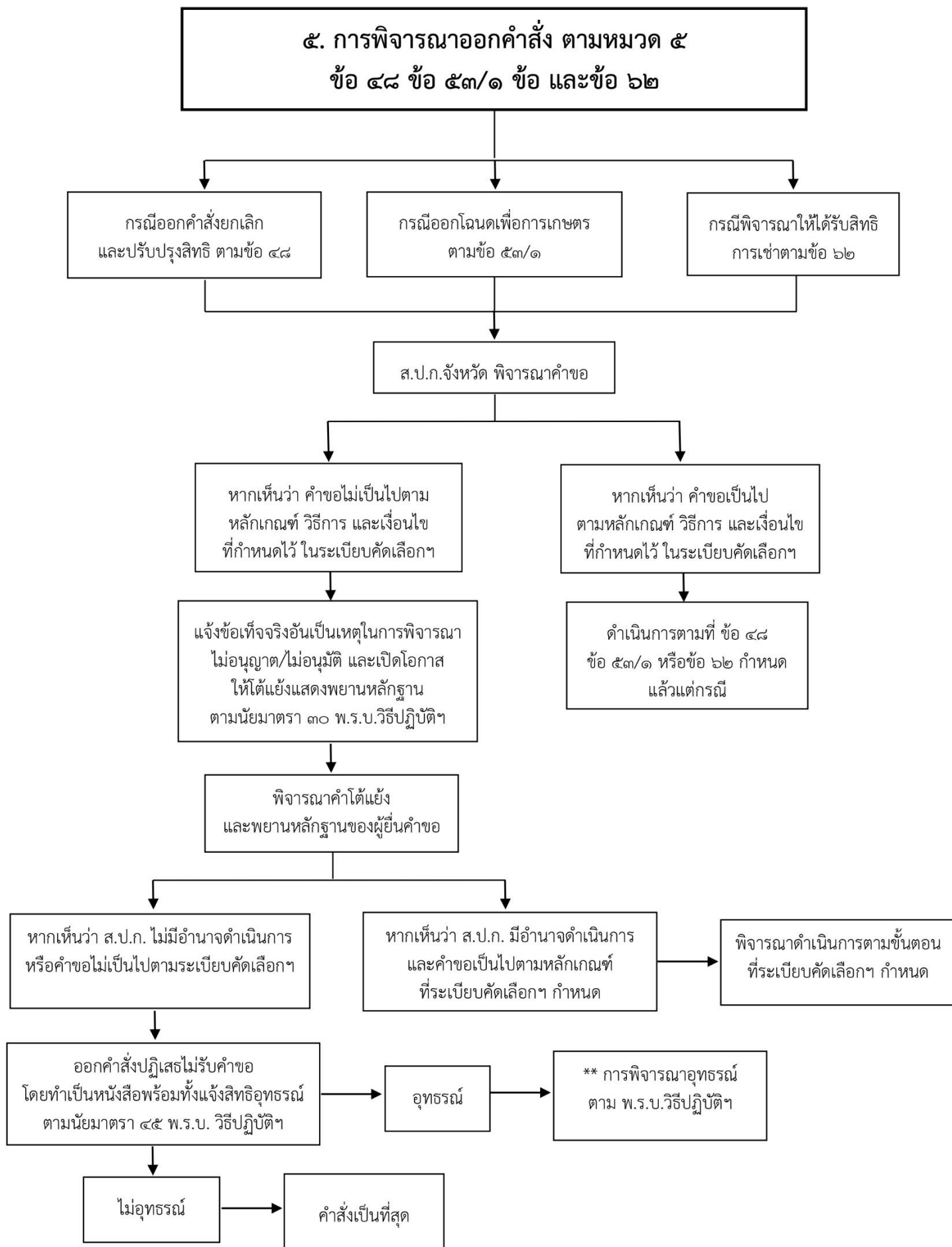
ยกเลิกกระบวนการออกคำสั่งสันติธิการ

อุทธรณ์

ไม่อุทธรณ์

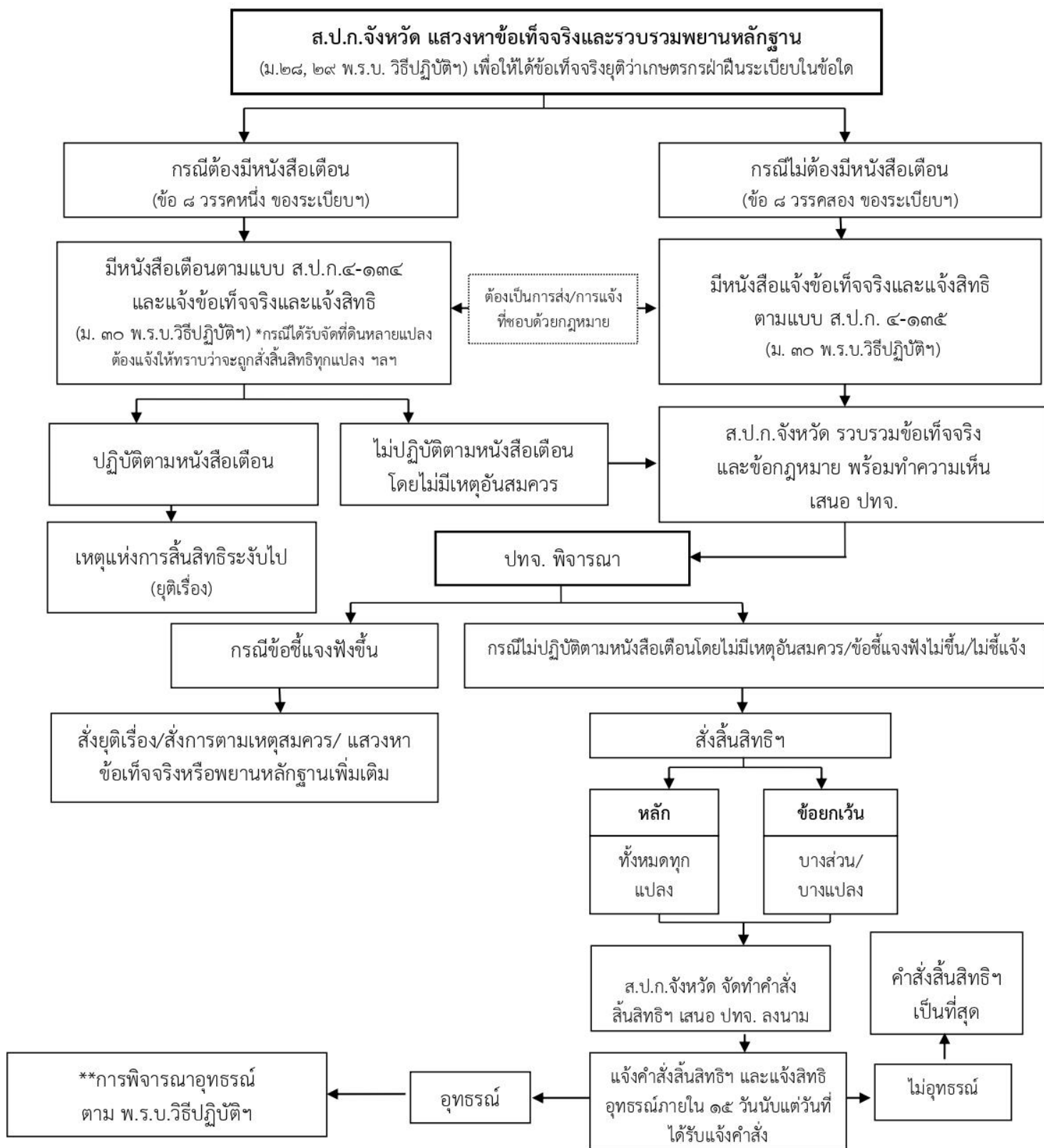
****การพิจารณาอุทธรณ์
ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ**

คำสั่งเป็นที่สุด

**การพิจารณาอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ปรากฏในแผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

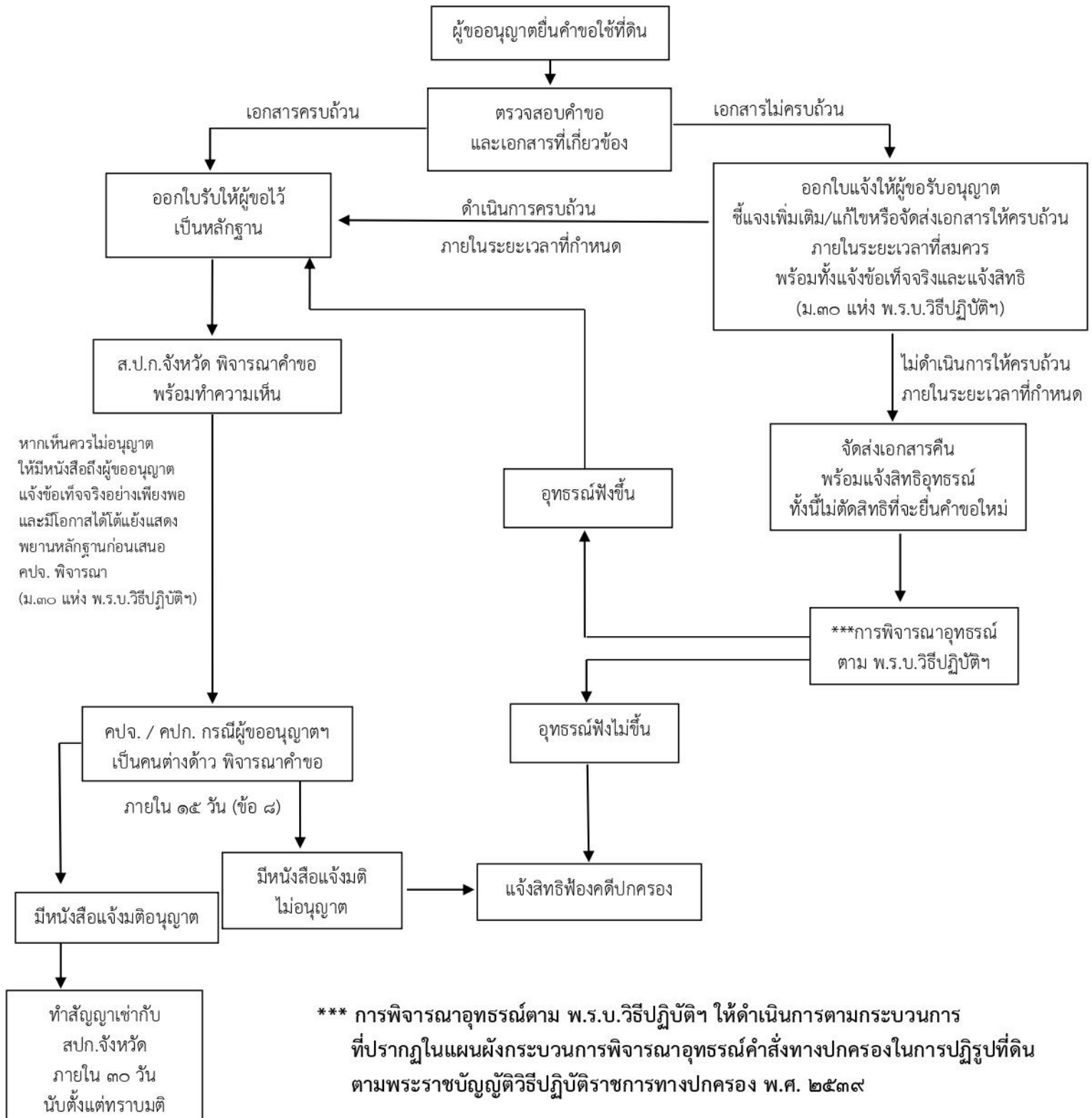
แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้เกษตรกรสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖

**การพิจารณาอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ปรากฏในแผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔

แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑

๑. การพิจารณาอุทธรณ์คำขอใช้ที่ดิน

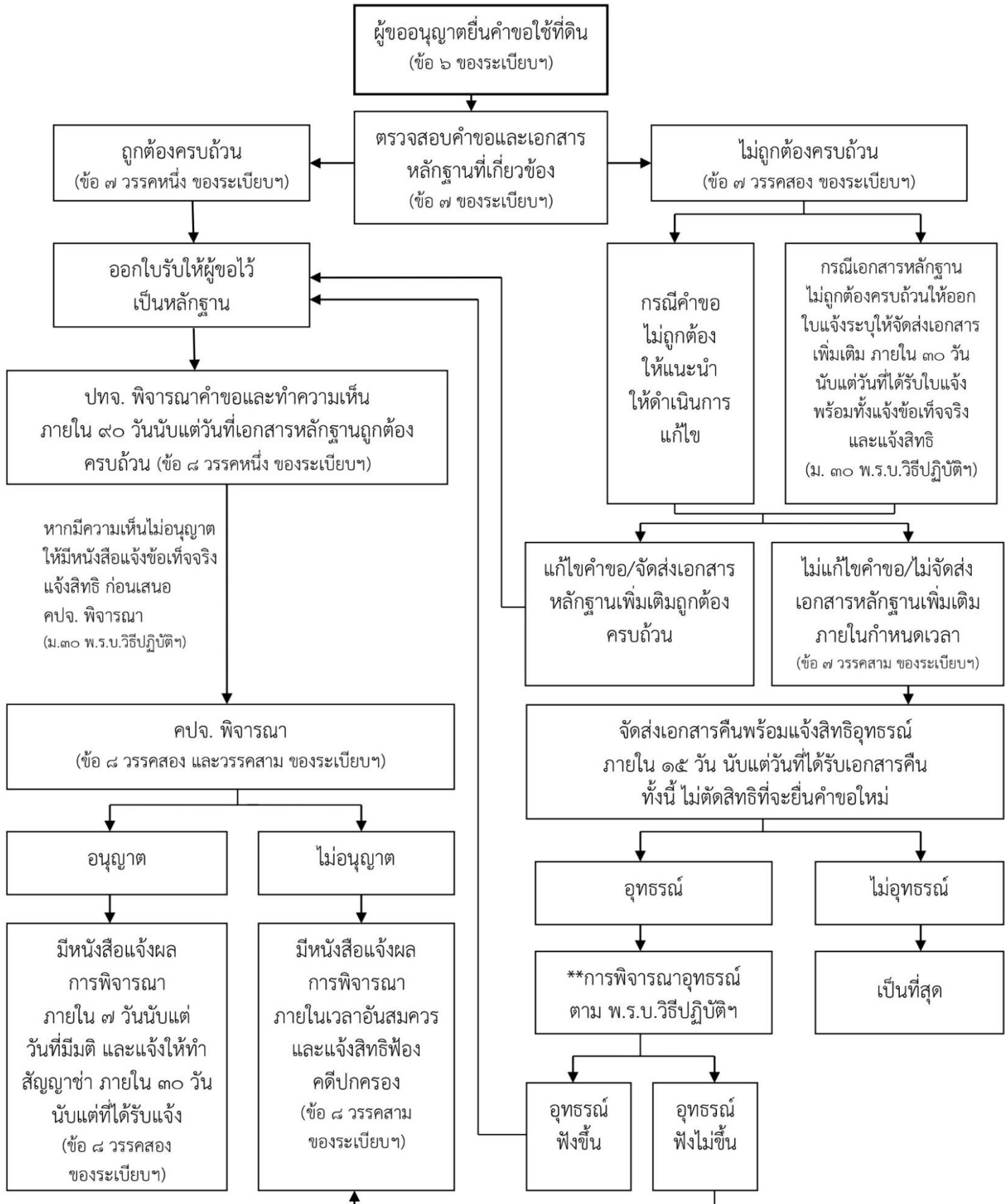

๒. การพิจารณาอุทธรณ์กรณีเพิกถอนการอนุญาตฯ
เนื่องจากฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา

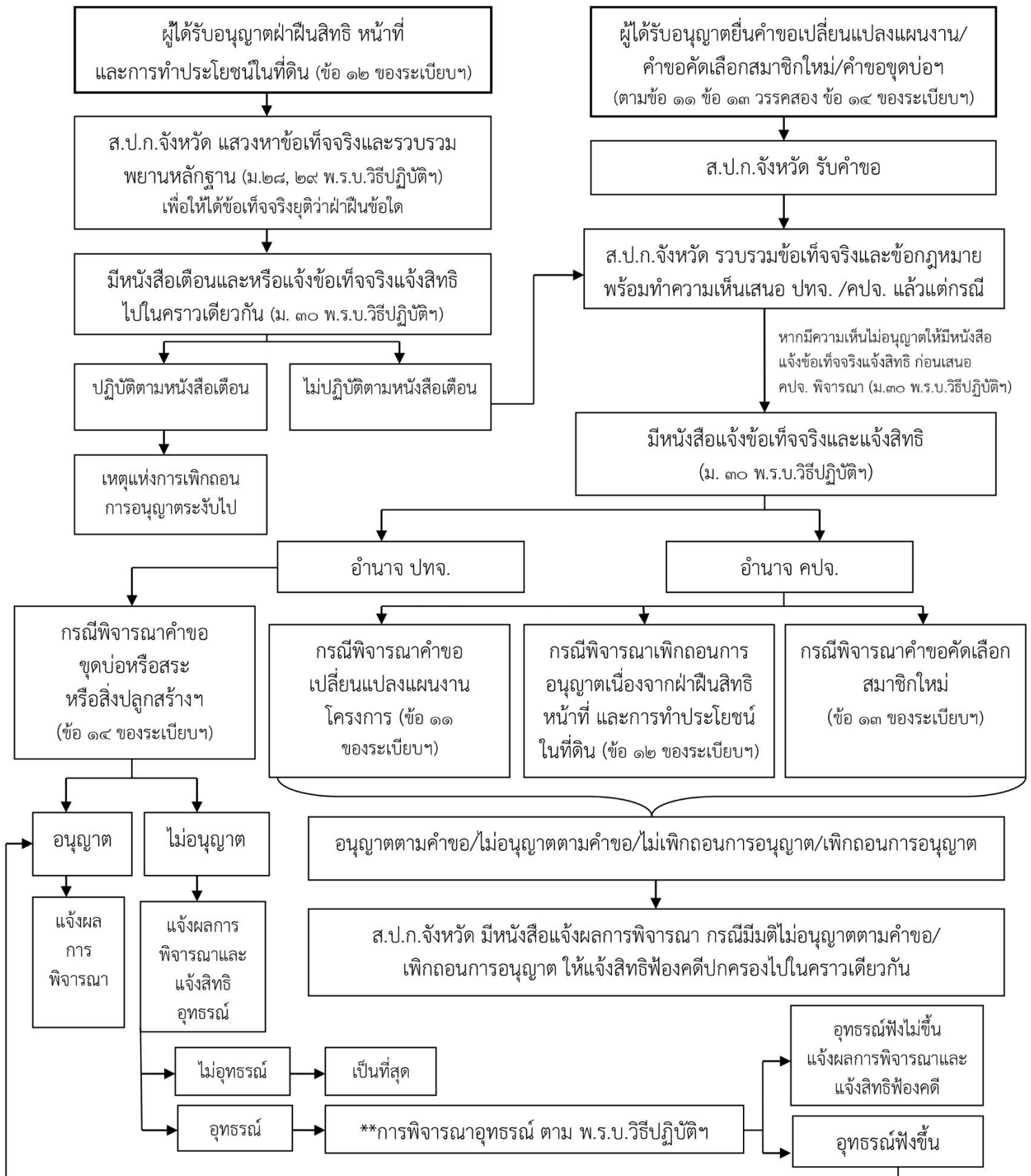
แผนผังแสดงขั้นตอนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. กรณีก่อนอนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

**การพิจารณาอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ปรากฏในแผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. กรณีภายหลังการอนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

**การพิจารณาอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่ปรากฏในแผนผังแสดงขั้นตอนกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ภาคผนวก

๑. กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

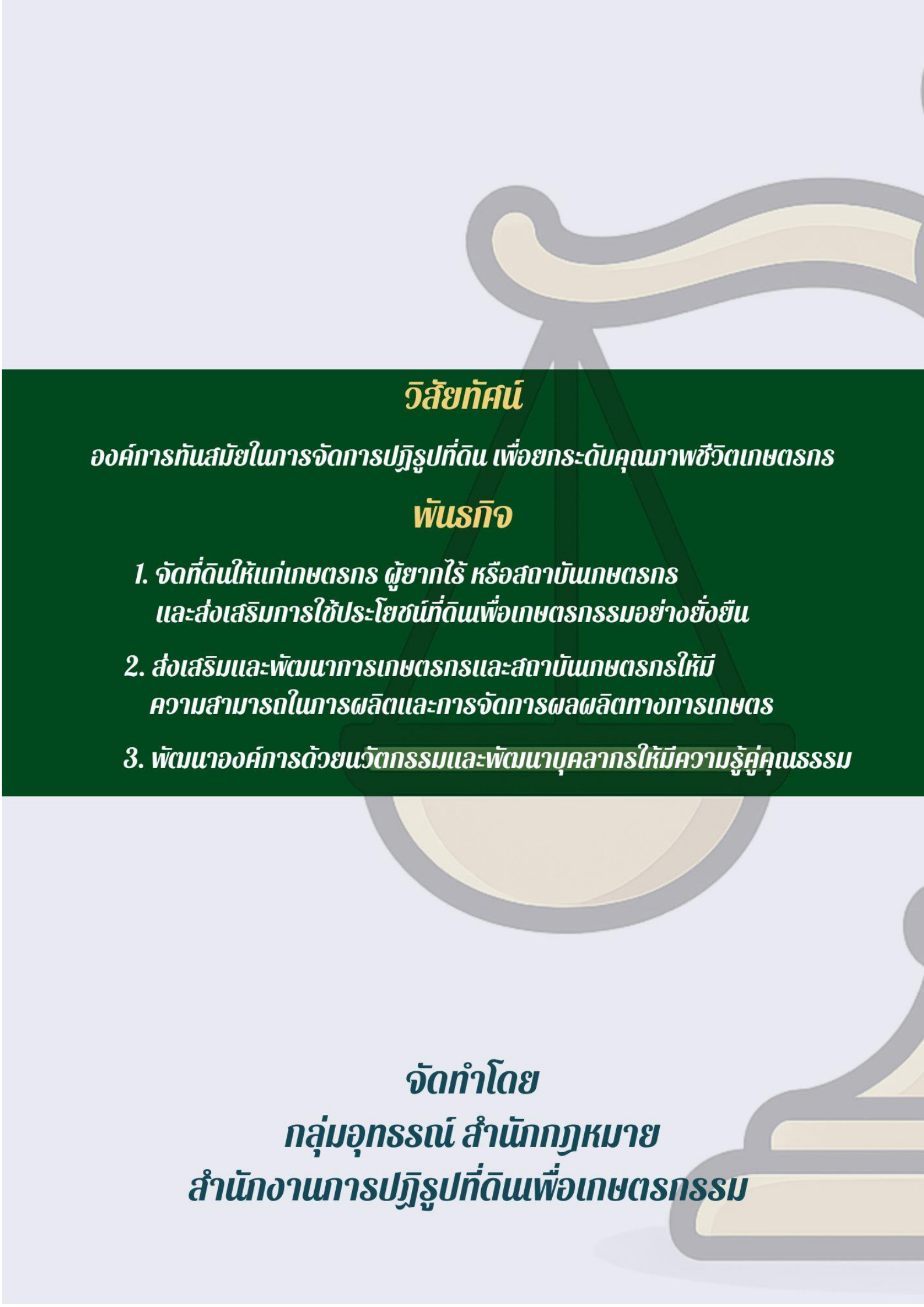

๒. คำพิพากษา และคำสั่งศาลที่เกี่ยวข้อง

๓. หนังสือเวียนและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

วิสัยทัศน์

องค์การทันสมัยในการจัดการปฏิรูปที่ดิน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร

พันธกิจ

1. จัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้ยากไร้ หรือสถาบันเกษตรกร และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
2. ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรและสถาบันเกษตรกรให้มี
ความสามารถในการผลิตและการจัดการผลผลิตทางการเกษตร
3. พัฒนาองค์การด้วยนวัตกรรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม

จัดทำโดย

กลุ่มยุทธวิธี สำนักกฎหมาย
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม